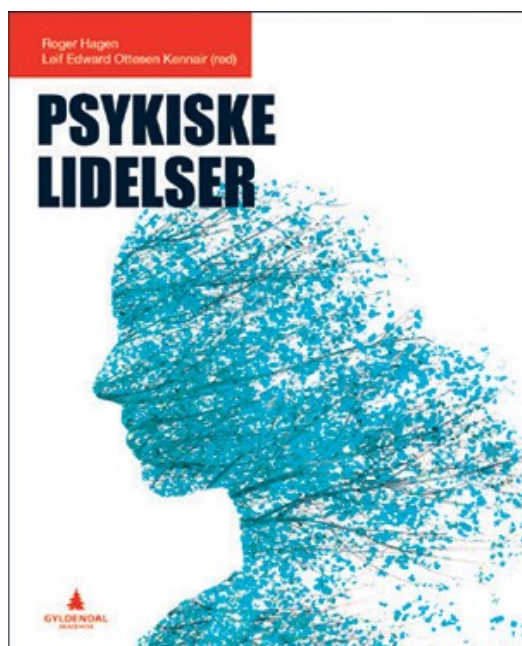

Overbeviser ikke

Roger Hagen og Leif Edward Ottesen Kennair (red.), *Psykiske lidelser*, Gyldendal akademisk, 2016. 312 sider

Inntrykket er at boka mangler en overordnet plan, og at den røde trådstumpen i beste fall er frynsete.

ANMELDT AV

Stephan Neuhaus

PUBLISERT 31. januar 2017

PSYKISKE LIDELSER ble utgitt sommeren 2016, og er en oppfølger til *Psykoterapi* (2014) ved de samme redaktørene. Det er fint med oppdaterte norske innføringsbøker på disse områdene. Allerede før utgivelsen er hele boka annonsert som psykologipensum for bachelorstudenter ved NTNU, og jeg antar at boka også er myntet på kommende psykologer.

Strukturelt er boka helt etter «normen». Etter to kapitler om generell psykopatologi og utredning/diagnostikk, gjennomgår de viktigste psykiske lidelsene. De 25 forfatterne er hovedsakelig godt kjente norske fagfolk, nesten halvparten fra NTNU. For nykommere i faget er det en hel del å lære her, og boka inneholder i hovedsak gode og ryddige innføringer i viktige lidelsesgrupper. Mine favoritter er kapitlene om stemningslidelser, somatoforme/dissosiative lidelser, spiseforstyrrelser, søvnforstyrrelser og seksuelle problemer.

Savner helheten

Det er likevel ting som virker påfallende. Kapitlene følger i liten grad noen tydelig mal, og det er en del variasjon i relativ vektlegging av diagnostikk, forskning, behandling og historisk bakgrunn. En viss variasjon gjør jo ikke noe, men her virker det etter hvert som om redaktørene ikke har bestemt seg for noen klar linje. En annen ting er at det refereres til forrige bok *Psykoterapi* titt og ofte, rett som det er på bekostning av primærreferanser. Videre er boka skjemmet av en rekke skjønnhetsfeil: bortkomne kryssreferanser, gjentakelser, småfeil i referanser, og gjentakelser.

Første kapittel om generell psykopatologi trenger egen omtale, selv om det i seg selv utgjør en liten del av boka. Dette kapitlet skal gi en grunnlagsforståelse for å forstå resten av boka. Evolusjonspsykologien dominerer fullstendig. Det er få som vil protestere mot at man inkluderer evolusjonsperspektivet i generell psykopatologi, men her virker det som en kampanje for det evolusjonspsykologiske perspektivet, der leseren skal opplyses en gang for alle og endelig innse dette perspektivets fortreffelighet i forståelsen av menneskelig atferd. Sånn sett er ikke tekstens implisitte leser en førsteårsstudent, men en kollega som forfatteren er uenig med. Dette blir noe uryddig.

Det står ting som at ønskede sinnsegenskaper kan fungere som reklame for høy genetisk kvalitet («fitness-indikatorer»), analogt til at sportsbiler viser at man er rik (og dermed har god genkvalitet og ønskede sinnsegenskaper?). Om man går med på dette, gjenstår spørsmålet om det er et viktig poeng. Videre er det jo interessant nok at genmutasjoner kan gi alvorlig psykopatologi, men andre årsaksforhold kommer ikke like godt fram. Jeg regner ikke med at forfatterne virkelig mener at genmutasjoner er det viktigste psykologer og psykiatere skal gripe til for å jobbe evidensbasert i 2016.

For øvrig er dette kapitlet skjemmet av et språk som virkelig ikke er en lærebok verdig. Toppen av kransekaka er allikevel at evolusjon knapt nevnes seinere, tilsvarende som man i *Psykoterapi* skrev ordrikt om terapiforskning i starten, uten å ta opp denne tråden på noe meningsfylt vis seinere. Det hadde løftet nivået flere hakk om man hadde vist tilbake til grunnlagsforståelsen i større grad.

Lite om barn

Til slutt er det forstemmende at barnefeltet (nok en gang) blir presset inn i siste kapittel, der utredning, lidelser, forskning og behandling innenfor barnefeltet som helhet er på 20 sider. Jeg lurer på hvordan redaktørene kom fram til at dét lot seg gjøre. Det er bare å konstatere at boka reelt sett handler om voksne. Dette er verken en ekstremt dårlig eller en helhetlig overbevisende lærebok. Til tross for flere gode og noen virkelig gode kapitler framstår helheten som lite gjennomarbeidet. Til slutt sitter jeg med inntrykket av at dette skyldes en manglende overordnet plan, og at den røde trådstumpen i beste fall er frynsete.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 55, nummer 2, 2017, side 233

Stephan Neuhaus, konstituert psykologspesialist ved Ungdomspsykiatrisk seksjon, Sykehuset
Østfold